

UVOD

U sadašnjem vremenu globalne ekonomske krize, koja je mnoge ekonomije, biznise i radna mjesta, dovela do ivice propasti, svi, pa čak, i oni najmanji imaju šansu da se brzim prilagođavanjem novonastaloj situaciji transformišu u konkurentno preduzeće i dobrog igrača. Samo se postavlja pitanje da li će se kriza gledati kao problem ili šansa, da li da, konkretno, našu privredu gledamo kao propalu ili kao onu koja je spremna za nova radna mjesta, nove inovacije, neke nove tehnike i tehnologije, naravno nove strane ulagače.

Biznis - svijest se može promijeniti pravilnim korištenjem naših resursa koje imamo, održivih resursa, onih koje ćemo mi danas koristiti, a sutra ostaviti nekoj drugoj generaciji, a da im se kapacitet ne promijeni.

Da bi smo koristili ove kapacitete potrebno je da upotrijebimo strategiju Održivog razvoja i da se posvetimo transformaciji ekonomije u tzv. *zelenu ekonomiju*.

Kako bi se u tome uspijelo, moramo da razumijemo sve pojmove, šta oni predstavljaju, te da pepoznamo da spojeni u jednu cijelinu oni daju sliku održive, izvozno orijentisane, inovativne i znanju okrenute Bosne i Hercegovine.

Zelena ekonomija za rezultat ima stvaranje ljudske dobiti i socijalnu jednakost, kao šansu za svakoga u okvirima bezbjednog i zdravog prirodnog okruženja.

Zelena ekonomija prirodu stavlja kao resurs, a čovjeka kao menadžera svih prirodnih resursa, tako da zelenim radnim mjestom se nazivaju svi radovi koji se obavljaju u poljoprivredi, proizvodnji, razvoju, istraživanju i uslužnim djelatnostima kojima je rezultat očuvanje prirodne okoline i podizanja kvaliteta životne okoline.

Znači, zelena radna mjesta obuhvataju sve poslove koji učestvuju u očuvanju eko-sistema, smanjenju potrošnje energije, smanjenja ugljika, biološke raznovrsnosti, smanjenju stvaranja otpada i zagađenja.

Velike klimatske promjene, neodgovorno trošenje i eksploatacija prirodnih resursa, ne iskorištavanje obnovljivih izvora energije su doveli do pojave zelenih radnih mjesta a, danas su prilika za smanjenje nezaposlenosti, obnovu ekonomije i privredni rast.

U lakoći promjene ekonomske orijentacije, uz političku pomoć, leže velike šanse za razvoj zelene ekonomije.

Sve dobre strane ovih izmjena su one koje sad skoro da i nemamo:

- Povećanje privredne aktivnosti
- Strane investicije
- Nova znanja i tehnologije

- Povećanje izvoza
- Energetska nezavisnost
- Kvalitet životne sredine
- Smanjenje nezaposlenosti

Bosna i Hercegovina se ne može pohvaliti visinom stranih ulaganja, jer smo još uvijek zemlja visokog rizika, i sve se svodi na privatizaciju, a ostali resursi su ne iskorišteni, odnosno, ne transformisani.

Šanse za Bosnu i Hercegovinu su u:

- zelenoj poljoprivredi, sa zdravim organskim proizvodima koji je namjenjen izvozu
- prehrambenoj i prerađivačkoj industriji koja bi bila povezana sa poljoprivredom
- obnovljivim izvorima energije-hidro izvori
- reciklaži i izvozu reciklanata

Država kakva je Bosna i Hercegovina mora iskoristiti svoju šansu u zelenoj ekonomiji, u kreiranju zelenih radnih mjesta jer je ovo polje za privredni oporavak skoro budućnost koja u EU već uveliko funkcioniše što je prikazano u radu.